

RĂSPALATA

„Cine-o face ca mine, ca mine să pățească“

In atențiunea liberalilor din Ardeal

La alegerile trecute — precum o știm cu toții — Dl. Dr. Virgil Radeș, deși fiu de Ardelean, s'a atașat taberei trădătorilor intereselor ardele- nești, a trecut în partidul liberal.

Numitul domn nu numai că a primit candidatura de deputat liberal, ci a avut chiar cutezanța a păși contra ilustrului nostru bărbat Dr. A. Vaida-Voevod.

Rezultatul alegerii însă a fost de- zastroos pentru Dl. Radeș. Dinsul a rămas în minoritate disparentă, și nu din vina dînsului, nu, ci din ironia sorții. Dlui a făcut tot posibilul și imposibilul pentru reușită. Și-a mobilizat notarii, primarii, jurații comu- nali, vigiliile de pădure și de câmp, întreg aparatul administrativ. De ge- aba; s'a dovedit și de data aceasta, că cu băta nimeni nu poate fi silit a-și schimba simțimentele.

Toată lumea se aștepta, că Dl. Dr. Radeș își va primi răsplată pentru această espunere și cădere rușinoasă. Și răsplata de fapt nu a întârziat. Ce credeți, că doar l-a numit prefect, dacă nu chiar Ministru? O nu! Să înșeală amar cine crede așa ceva. Dl. Dr. Radeș drept răsplată a fost pus în disponibilitate din postul de prim-

pretor, și în locul dînsului a fost numit un altul.

E mai nostim însă felul cum i-a venit la cunoștință Dlui Dr. Radeș acest eveniment. Dlui, în zilele tre- cute, însoțit de Dl. secretar Meteș din Bucurdea-Vinoasă, un om gata totdeauna pentru ori ce servicii când e vorba de liberali (dacă e lipsă știe să și injure) a mers la Șard ca să amoveze din post pe Dl. secretar V. Ciunganu, care poate că la alegeri nu a făcut destul de adânci compli- menta liberalilor. Dl. Ciunganu, din motiv că era bolnav, nu a putut preda oficiul, și așa, deocamdată a rămas neamovât, iar Dl. primpretor, pe când s'a reîntors la oficiu, a găsit pe masă Monitorul Oficial, în care sta scris: că Dlui nu mai e primpretor al plasei Ighiu.

Curioasă răsplată, și mai curioasă ironie a sorții. Dar nu are a face! Cel puțin s'a convins și Dl. Radeș cum se țin liberalii de cuvânt, de promisiunile făcute, și cum știu ei să răsplătească serviciile ce li se aduc.

Toți cei cari s'au grăbit să-și schimbe „principiile“, vor trage din înșeală amar cine crede așa ceva. Dl. Dr. Radeș drept răsplată a fost pus în disponibilitate din postul de prim-

Răspuns unui director de școală.

Trebuie să aibă cineva o mare doză de nerușinare, un tupeu extra- ordinar de îndrăzneală și de lipsă de bun simț, ca să afirme, să scrie și să publice că sunt neadevărate faptele pe cari el însuși le-a săvârșit și pentru care-l urmărește disprețul public.

Un astfel de caz patologic întâl- nim în ziarul „Alba-Iulia“ No. 28 din 28 Mai 1922, unde la rubrica liberă citim sub semnătura directorului șco- lii civile de fete din Aiud, Anania Boldor, că cele publicate în ziarul „Alba-Iulia“ No. 22 din 10 Aprilie a. c. la titlul: „† Hortensia Groze“ sunt simple calomnii pe cât de pă- timașe și răuicioase pe atât de tendențioase și mincioase. . . Oare așa să fie? Și o spuie serios și cu mâna pe inimă, dle Boldor, pe conștiința d-tale de apostol (?) al tinerimii?

Dar să vedem ce afirmațiuni se făceau în acel articol-necrolog, deo- rece directorul Boldor se ferește să le amănunțească și să le combată cu argumente ci se mulțumește pur și simplu să le declare calomnii, aruncând celui care avea intenția de-a-i atrage atenția asupra unor fapte grave spre a se coriga — vorba insultătoare de calomniator.

Se afirma că d-șoara Hortensia Groze, fată orfană, săracă dar cultă, fica distinsului și'n veci neuitatului profesor B. Groze din Blaj, chemată de directorul Boldor, dela Sebeșul-Săseșc la Aiud, ca să conducă inter- natul de fete, moare în cele mai triste împrejurări. — Aceasta nu este adevărat, d-le Boldor? Ori, ce alte împrejurări mai triste voiește ca atunci, când ești singur între străini, slab și bolnav în pat, cu moartea înaintea ochilor să fii silit să-ți iei bagajul tău să pleci în lume? . . Și că'n această situație se găsea d-șoara Groze, o pot spune medicii consultați, o poate mărturisii d-șoara Natalia Pop, profesoară, colega d-tale, căreia i-ai dat concediu anume ca s'o con- ducă până în Blaj numai s'o vezi pe d-șoara Groze cât mai degrabă ple- cată din internat. — Ori nu este adevărat că ai stăruit pe lângă d-șoara

profesoară dându-i concediu în acest scop? D-șoara profesoară are cuvân- tul și nu ne temem să fim desmințiți.

Se mai afirmă că'n ultimul timp a fost tratată într'un mod „neuman, brutal“ de directorul Boldor. Dar să ne spună învățătorul (!) director, cum se poate califica fapta de mai sus, agravată și cu refuzul serviciilor de a îngriji de-o bolnavă? Aceasta cu știrea ori din ordinul d-tale se făcea d-le Boldor? Fapt adevărat e că d-șoara Groze s'a plâns contra purtării d-tale într'un mod sfâșietor de dureros, profesorilor din internat și tuturor acelora cari au cercetat-o.

Și ca să ucheiu cu d-șoara Groze, să răspundă d. director Boldor: Este adevărat că d. profesor Bucur, colegul d-sale l-a rugat în urma stăru- inței publicului asistat la înmânarea d-șoarei Groze ca să lase fetele din internat s'o petreacă pân la groapă și-a refuzat? Cum se cali- fică o astfel de procedură față de-o fostă conducătoare a internatului, când în după amiaza aceea fetele nu aveau obiecte de studii impor- tante și când distanța dela școală la spital era de câțiva metri numai?

Dar cu tot refuzul directorului, internistele, cari ieșeau dela școală într'o mare desordine, au alergat la spital, să dea conducătoarei lor ul- timul adio! . . .

Acum să trecem la alte chestiuni atinse pe departe numai și pentru a căror clarificare în mod definitiv am avea a trebui să de unele răspunsuri din partea d-lui Boldor.

Și anume: Să ne spună directorul Boldor, cum se face că de când din nefericire e direc- tor la această școală medie, de fete, în fiecare an, aproape întreg corpul didactic a fost transfe- rat și 'nlocuit? Cum se face că profesoare bine reputeate înainte de-a veni la Aiud, sunt rău notate la Aiud și din cauza aceasta mutate ca apoi să fie relevate de inspectori iarăși de profesoare bune? Exemplu, cazul: Ana Dănilă, Crișan, Achim Traian, Virginia Genoiu, V. Chifor, Maria Vereșmortean etc.

D-ta d-nule director, n'ai nici un amestec în aceste transferări, n'ai

pus nici o stăruință ocultă și rău- țioasă?

Dar fosta d-șoară, absolvată din învățământ ca să fie înlocuită de cumnata d-tale, fosta d-nă Deciu; pe ce bază s'a făcut? Ce calificatie avea fosta d-șoară și ce calificatie avea cumnata d-tale, care i-a luat locul? Desigur era o diferență foarte mare între a celei dintâi mult superioară față de cea din urmă — ceea ce a probat și rezultatul muncii d-lor, apreciat și de eleve, de părinți și public interesat de mersul școlii. — Așa că nu ne-a surprins deloc știrea că d-l inspector i-a propus anul acesta fostei d-șoară absolvată din învățământ să reîntre în învățământ.

Nu ne-am mira dacă d. director ar spune că toate înlocuirile cari s'au făcut în școala aceasta au fost făcute în interesul învățământului și apoi au fost făcute de alții; că d-sa n'are nici un amestec, este imaculat ca Sf. fecioară Maria, că niciodată n'a poncegrit pe nimeni, n'a nălitit contra nimănui, n'a căutat niciodată să-și afirme autoritatea prin persecuții și insinuări perfide și spalându-și mâinile ca Pilat din Pont să treacă țanțos și nepăsător. . .

Ce să mai vorbim de armonia ce există între membrii corpului didac- tic și directorul școlii, de considerația de care se bucură directorul atât între colegi cât și în public? . . Dl. inspector trebuie să știe și să fi af- lat multe în această privință cu oca- zia inspecției d-sale din luna trecută. N'am fi deloc greșiți dacă i-am cere să vadă ca și noi că pricina acestor stări condamnabile dela școala me- die de fete din Aiud este însuși ca- pul ei — directorul, care absolut nu corespunde unei astfel de instituții, lipindu-i capacitatea și educația ce- rută pentru un astfel de post. Astfel se explică și faptul că în clasele ultime să găsească eleve și dintre cele considerate de cele mai bune, cari nu știu scrie corect românește, nu știu să facă o adresă cuiva, dar să compună! . . Și aceste, după cum am aflat, sunt foste eleve de a d-lui di- rector, care predă în această școală pe săptămână 6—8 ore încasând în schimb 4000 lei lunar, având locu- ință „suptoasă, luminată, încălzit etc.

Și după toate acestea, cum să nu apreciem și admirăm munca acestui director, nu „în cursul celor 30 ani de dascălie“ pe care n'o cunoaștem, ci numai în ultimii ani „desfășurată“ în școala medie de fete din Aiud?! Școală românească sub ce conducere ai ajuns! . . .

Balkanisme, bizantinisme și alte isme...

Părintele protopop onorar Gh. Munciu din Crișan, un bătrân respec- tabil, stimat și iubit de toți cunos- cuții, ridicat acum de curând la dem- nitatea de protopop onorar, și di- stins din partea Majestății Sale Regele pentru serviciile sale aduse cauzei bisericești, într'una din zilele trecute a intrat în biroul Judecătoriei de Ocol, din Aiud, pentruca să de- o plânsoare. Grefierul, văzându-l în etate așa de înaintată, i-a oferit un scaun; părintele protopop a șezut.

La aceasta Dl. judecător V. Sta- matiade (un român de viață veche) s'a năpustit asupra părintelui cu furie de tigr, și cu expresiuni nu toc- mai alese l-a provocat să se scoale de pe scaun, spunându-i că în biroul judecătoriei de ocol nimeni nu are dreptul să șadă pe scaun.

Rămânem uluiți în fața acestui fel de procedură, cu atât mai vartos, cu cât aceasta procedură vine dela un judecător, om despre care presupunem că trebuie să dispună de o cultură superioară, căci altcum nu ar fi pu- tut ajunge la funcțiunea de judecă- tor. Noi nu am fost dedați cu astfel de proceduri, lipsite de cel mai ele- mentar bun simț, decât pe vremea când în țara noastră era stăpân străinul.

In atențiunea părinților

Ce trebuie să facă elevii cori- genți dela liceul Mihai-Viteazul?

Elevii cari au doi nesuficienți vor înainta o petiție timbrată (1 leu+25), alăturând certificatul în original, ad- resat la Direcțiunea Regională a Invă- țământului (Sibiu) dar prezentată Direcțiunii liceului (din Alba-Iulia), până la 15—20 Iulie, pentru a face în toamnă examenul de corigență (30 August).

Elevii cu 1 nesuficient nu vor în- ainta petiție, ci se vor prezenta numai la examenul de corigență în 30 August, cu certificatul dela finea anu- lui școlar.

Dir. liceului.

In propagandă culturală

Profesorii vor face din elevii purtătorii cărții româ- nești în toate ungherele

E vorba de o propagandă cultu- rală. Aceia pe care în ținutul vecin cu școala lor au întreprins-o și, după cât spun dările de samă, nu fără un deosebit succes, profesorii dela liceul din Dej.

Ei au înțeles adevărat, un lucru ele- mentar astăzi și care răzbate tot mai mult și în mințile stăpânite de vechile prejudecăți ale formalismului: că școala trebuie să înceteze de a fi statică pentru a deveni dinamică. A stat într'o temniță tapisată cu cir- culări și pavată cu note bune albe, cu note rele, negre: *porțile acestei închisori trebuie sparte*. Nu numai pentru ca școlarii, muceniciți, întru cât nu pot să fie prin ceea ce se chiamă „obraznicie“, să iasă puțințel în aierul liber potrivit vrăstei lor, dar pentru ca profesorii însși să iasă din cuprinsul sacru al templului lor, închinat unor încruntate divinități inexterabile.

Da, școala, de orice grad ar fi trebuie să fie o forță *cuceritoare și dincolo de hotarele ei, un focar de lumină*, în adevăratul sens al acce- tei vechi comparații, sau, în limba- giu mai modern, un centru de iradi- ație. Nu se poate admite ca sacrifi- ciile, pe care și le impune Statul, ajutorul devotat pe care-l dau pă- rinții să servească la filtrarea prin suflutele foarte . . . poroase ale co- piilor a unor cunoștinți pe trei sfer- turi absolut inutile. Ea, școala, are de fapt ca elevi pe oricine poate că- dea în direcția razelor sale răspân- dite în cercul cel mai larg.

Profesorii din Dej au cutreierat satele pentru conferinți. Bine au făcut chiar dacă vor fi tratat unele mate- rii cărturărești în limbă cărturăre- ască. Și mai bine va fi când *fiacă- ruia dintre elevi îi vor fi dat încre- dincă de alele o misiune față de rudele sale încă întunecate sau mai puțin luminate decât dânsul, că el are oarecum răspunderea lor; când între altele, acești băieți vor fi purtătorii cărții românești în to- ate ungherele*.

În Ardeal mai mult ca ori unde e cerută îndeplinirea acestei sarcini suflutești. Vechiul învățământ de șco- ală austriacă, dresajul de formalism nu mai corespunde nevoilor de azi. Nici cu o *rosa, rosae*, nici cu trigo- nometrie sferică nu civilizăm cu adevărat nația, cea din școli și cea din afară de ele. Cultura generală e acolo o necesitate neapărată și im-ediată, dar nu mai puțin cultura ro- mânească.

Politica împarte azi nu numai pe partide, dar și pe regiuni. Din neo- rocire, aceasta nu se poate împiedea. Dar imediat trebuie să se caute ele- mentul de coeziune și aceasta nu se poate afla decât în *suflutul ro- mâneșc*, care nu e nici „regățean“, nici de aiurea, ci de pretutindeni.

În el e mântuirea zilei de azi, și cei dintâii predicatori al lui trebuie să fie profesorii, de ori-ce grad.

Din G. T. N. Iorga.

Dintr'o scrisoare DLUI I. MANIU

Ca mulți din concetățenii mei, mi- am întors privirile în spre Ardeal. De acolo ni-au venit altă dată că- țiva cinstiți și curați apostoli ai ne- amului românesc. În mine ca și în alții a început să trăiască speranța că de acolo va veni și azi un curent mai sănătos, care va împraștia mi- asmele vieții politice din vechiul Re- gat. Am trecut munții ca să cunosc mai bine pe Transilvăneni și cred că i-am văzut așa cum sunt: oameni modești și simpli, harnici în viața lor de muncă tăcută și rodnică, sin- cери în mărturisirea părerilor lor și dârji în apărarea drepturilor lor, disciplinați, dar nu în mod silnic de teamă sau din interes, ci în mod li- ber și conștient, occidentali în apu- căturile și felul lor de viață, știind să armonizeze interesele patriei lor mai mici cu interesele patriei celei mari. În drumurile mele am înțeles problemele Ardealului, în legătură cu problemele României-Mari, mi-am dat seama de multele lucruri bune și de numeroșii oameni activi și cin- stiți de acolo, cari pot aduce o mare contribuție la propășirea țării no- astre.

Ași dori să mă află cât mai des în mijlocul acestor oameni și să luc- rez alături de dânsii, în spiritul și vederile lor, care sunt și ale mele. Dintre toate organizațiile politice de azi mi se pare că partidul național este singurul, care are legături de aproape cu poporul, care pornește dela popor și se sprijină pe el, dar lucrează sincer pentru el. Trecutul lui este pentru mine cea mai bună garanție de viitor. Am încredere în el și așa fi fericit dacă și el ar com- simți să se folosească de serviciile mele.

Deaceea, domnule președinte, so- licit dela d-voastră onoarea de a fi înscris printre membrii partidului na- țional și mulțumindu-vă cu anticipație, vă rog să primiți asigurarea deose- bitei mele considerațiuni.

București.
V. I. Protopopescu.
fost procuror.

Impresii din Ardeal.

Din Ardeal să așteptăm renașterea noastră politică.

Sosesc din Ardeal. Voi cerea să redau aci, în câteva relațiuni și re- flexiuni, impresiile adunate.

Am cătat să vorbesc cu cât mai mulți din cei întâlniți și, dacă con- vorbirea a putut varia în diferite direcții, invariabilă a fost expresia indignării extreme, de toți simțită, privitor la alegeri.

Faptele s'au petrecut în unele priviuțe la fel pretutindeni în biata noastră Românie mare; dar în Ardeal, au fost culmi peste cari s'a trecut, au fost adăgiri îndrăznețe și — ceea ce a exasperat mai mult ca toate — furtul și mășluirea urnelor săvâr- șite de autorități.

„Domnii“ să ne fure voturile! . . . asta nici sub Unguri nu s'a pomenit!“

Vorba aceasta o spun toți, cu du- reroasă revoltă suflutească, adânc și viu simțită.

Durerea și revolta se comunică din om în om; căci faptul nu se poate tăgădui. În mai multe locuri „domnii“ au fost prinși asupra ce comiteau și d'altminteala dovada e în curs d'a se face, căci, prin plebis- cit organizat pe față, alegătorilor își vor confirma în scris voturile lor, așa cum le-au dat.

Atunci se va vedea că acel frun- țas azi căzut, în fața necunoscutului

candidat guvernamental, adună mil de voturi în locul celor câteva zeci sau sute ce i-se „lăsase“, și că necunoscutului domn nu i mai rămâne, din suma totală a voturilor, nimic sau aproape.

Mai concludentă dovadă nu se poate.

Ceea ce noi din regat nu știm, o firea și mentalitatea ardelenilor. Și e surprinzător că nimeni din guvern să nu le fi cunoscut.

Altfel nu puteau face enorma „gafă“, cu care au debutat în gu- vernare, gafă de natură a le curma continuarea.

Voi căuta a-mi deșlusi afirmarea, reamintind faptele din trecut.

D'alungul anilor, ardelenii s'au hăr- șit în lupte de tot felul, între cari și cele electorale, cu un curaj eroic, cu o îndărărire pe cari sfortările fu- rioase nici ispitele maghiarilor n'au putut-o învinge.

În lupta aceasta, poporul era grupat în jurul învățătorilor și preoților, fruntașii lui firești. Aceștia stau în legături străne cu fruntașii neamului, cu d'alde Maniu, Vaida, C. Pop, Gol- diș, Vlad, Goga, părintele Lucaci și alții.

Când o asemenea Mărire intra într'un sat, fruntașii satului, urmați de de toți sătenii, îl înconjurau și îi manifestau un cult patriotic de care popularitatea celui mai popular din oameni noștri politici nu ne poate da idee; căci n'are nici o asemănare.

În suflutele acelor apărători ai ro- mânișmului contra maghiarizării ve- nic în acțiune, s'an sădit simțiri cari ne sunt nouă străine și deci neînțelese.

Acolo simțirea patriotică e vie și dărză. Este, pe când la noi. . .

A pălmuși Ardealul în fruntașii săi, a fost cel mai nesocotit fapt, cea mai gogonată greșală.

Un guvern care debutează astfel n'o duce departe; sau, dacă împotriva rațiunii, se menține prin violență, împinge lucrurile atât de departe în cât pe cel care azi îl compromite îl va reduce la . . . abdicare.

Intr'adevăr, se știe, în Ardeal ca pretutindeni, că aducerea d-lui Io- nel Brătianu la putere e un fapt al regelui. Căderea guvernului în alegeri se repercuta așa dar și asupra su- veranului ca o reprobare a Țării. Trebuie deci, ca, prin toate mijloacele, guvernul să învingă, ca împreună cu dânsul să iasă și regele neatins din alegeri.

Dar . . . est modus in rebus, și guvernul n'a ținut seamă de realități, a mers mult prea departe, așa de departe în cât aai nu mai poate da îndărăt iar dacă va merge mai de- parte, e bine să se știe d'acuma că din Ardeal îi va veni lovitura de grație.

Din Ardeal ne-a venit odinioară renașterea noastră culturală; din Ar- deal să așteptăm renașterea noastră politică. Dela ardeleni învăța-vom civismul.

Ardealul ne-a arătat cum se rezis- tă ungrilor; tot el ne va învăța cum se rezistă ingerințelor electorale. Ar- dealul vrea libertatea. El n'a suferit maghiarizarea, nu se va pleca brati- enizării.

Există în Ardeal o coeziune între popor și fruntașii lui de care noi d'- aci n'avem nici o idee. La apelul fruntașilor, Ardealul tot va fi în piciorare. Și se va vedea pentru prima oară, populațiunile eterogene ungare, germane și evree, — toate extrem de nemulțumite de starea lucrurilor d'acum — mână în mână cu Româ- nii, mergând la Alba-Iulia, dar nu pentru a celebra, cu marea pompă pregătită, încoronarea perechei noastre regale.

Multe învățăminte cules-am din bogatul Ardeal. Le voi reda citito- rilor treptat. Pentru azi, mă opresc: nu trebuie în ziare articole prea lungi; nu se citesc.

Din A. C. G. Costa-Foru.

ȘTIRI.

Se poate merge cu autobusul spre Teiuș, Sebeș și Aiud Pornește dela Hotelul „Europa“ Prenotări se pot face la Drogeria „Ongert“.

Monedă metalică de 1, 2 și 5 lei. Banca Națională a făcut ministerului de finanțe o adresă prin care cere Statului să bată monedă metalică de 1, 2 și 5 lei pentru o sumă globală de aproximativ 500 de milioane de lei cu care să se preschimbă actuala emisiune de hârtie monetă de 1, 2 și 5 lei care a ajuns prea uzată.

Ectenia popii Piso. Mare haz fac oamenii din Pestișu de ectenia pașăului Piso, binecunoscut din timpul memorabilelor alegeri din anul Domnului 1922.

Concertul Székál—Oancea, din 30 Iunie a fost pentru publicul din Alba-Iulia o foarte plăcută surpriză. Dșoara Székál, eleva dnei Riszner — prețioasă elevă — înainte de a pleca la conservator, a făcut bine concertând: a văzut încrederea publicului în talentul său, și și-a câștigat încredere în sine.

Pentru cei cu dragoste de cântecele românești amintim că Asociațiunea (din Sibiu) a tipărit o colecție de „Cântece populare românești“ culese din Ardeal de apreciatul prof. de muzică dl N. Oancea.

O afacere curioasă. Gazeta „Satu Mare“ ne informează, că acuzele aduse prin presă dlui Petringear, conducătorul societății „Petringear“ sunt nedrepte, rezultând dela niște nemulțumiți părtași.

Convocare. Domnii acționari ai „Băncii Agrare“ soc. anon. privilegiate în Cluj, sunt convocați la adunarea generală extraordinară care se va ține în ziua de 2 August 1922, ora 11 a. m. la sediul societății Cluj, Calea Regele Ferdinand 38.

Era și vremea. S'a aprobat exportul vitelor cornute, anunță gazetele. „Tânărul cinstit“ din Vaca, Boul de baltă, Bivolțița albă et & vor fi invagohați cât mai curând spre exportare. — Era și vremea!

Potopul dela Craiova. Un adevărat potop s'a deslănțuit asupra orașului. Pe străzi curgeau adevărate râuri. Cartierele mai joase se află sub apă. In timpul potopului gara a fost trântită, fără accidente de persoane.

Din București se anunță că serbările încoronării dela Alba-Iulia fixată pe ziua de 14 August, au fost din nou amânate.

Concertul Székál—Oancea, din 30 Iunie a fost pentru publicul din Alba-Iulia o foarte plăcută surpriză. Dșoara Székál, eleva dnei Riszner — prețioasă elevă — înainte de a pleca la conservator, a făcut bine concertând: a văzut încrederea publicului în talentul său, și și-a câștigat încredere în sine.

Pentru cei cu dragoste de cântecele românești amintim că Asociațiunea (din Sibiu) a tipărit o colecție de „Cântece populare românești“ culese din Ardeal de apreciatul prof. de muzică dl N. Oancea.

O afacere curioasă. Gazeta „Satu Mare“ ne informează, că acuzele aduse prin presă dlui Petringear, conducătorul societății „Petringear“ sunt nedrepte, rezultând dela niște nemulțumiți părtași.

Convocare. Domnii acționari ai „Băncii Agrare“ soc. anon. privilegiate în Cluj, sunt convocați la adunarea generală extraordinară care se va ține în ziua de 2 August 1922, ora 11 a. m. la sediul societății Cluj, Calea Regele Ferdinand 38.

Se anunță că Banca Națională va înlocui în curând bilețele de bancă de 500, 100 și 20 lei. Operația aceasta se face pentru a preveni eventualele falsificări și va avea loc pe la 1—15 Noembrie. Noua hârtie monetă se va tipări în Franța, iar schimbarea se va face prin administrațiile financiare și sucursalele Băncii Naționale.

Un monument lui Take Ionescu în Capitală. Comitetul executiv al partidului democrat, a luat hotărîrea să deschidă o listă de subscripție publică din al cărei produs se va constitui un fond pentru ridicarea unui mare monument, în Capitală, mult regretatului dispărut Take Ionescu.

Propaganda d-lui N. Iorga pentru unificarea sufletescă. Se anunță că d. N. Iorga, îndată ce se va înapoia din Franța, va întreprinde o călătorie de 3—4 săptămâni în centrele românești din Ardeal.

După ce d-nii Maniu și Vaida vor sta de vorbă cu dl Iorga, va fi convocată adunarea șefilor și fruntașilor partidelor de opoziție într-o localitate balneară din Ardeal, unde va fi întocmit programul de acțiune al campaniei pentru răsturnarea guvernului, dizolvarea parlamentului și alegerea altor Camere sub garanția de libertate a unui guvern neutralizat.

Mișcarea populației din A-Iulia în luna Maiu. Căsătorii: Ciuhat Ioan—Roșca Rozalia, Schulteis Ludovic—Miklos Maria, Botezan Amos—Căndea Ana, Perian Ioan—Sărac Victoria, Krausz Ludovic—Weisz Regina, Grecu Ioan—Medrea Maria,

Meteșan Sabin—Aughel Victoria, Cosmiu Ioan—Urechie Eva, Târnovia S. George—Barbu Sofica, Rosenauer Otto—Todoruț Maria, Cămpian Traian—Valonce Gizela. Morții: Vasiliuț Ioan 24 ani, Muica Maria 82 ani, Einhorn Ludovic 41 ani, Steff Maria 14 luni, Țirlea Ioan 67 ani, Groza Vasilie 17 ani, Pleșoian Năstase 23 ani, Nică Ioan 23 ani, Logojan Nicolae 49 ani, Todoruț Octavian 11 luni, Gerasim Ioan 59 ani, Dr. Schwartz Desideriu 56 ani, Stoia Rusaliu 2 luni, Sabin Miclea 4 zile. S'au născut: 12 băieți și 10 fete.

George Drămbăreanu măstru mechanic și armurier, Atelier Alba-Iulia, Str. Reg. 5 Vânători. Autorizat din partea Dlui Ministru de Comerț și Industrie pentru repararea măsurilor și greutăților și pentru pregătirea lor spre verificare, pentru Alba-Iulia și jur. Execută tot felul de lucrări mecanice. Reparaturi de arme. Serviciu prompt, prețuri solide.

Ambulatoriu policlinic de Stat, Alba-Iulia

Ordnatiuni gratuite pentru boale venerice, tuberculoză, și boale de copii până la 6 ani, zilnic, cu excepția Duminicelor și sărbătorilor, între orele 9—12 a. m. Medic-șef: Dr. A. Fleischer.

Pentru bărbați: 1. Foia această e menită să facă atență tinerimea bărbătească despre pericolul grozav al boalelor venerice (lumești). Ne adresăm în primul rând către bărbații cei tineri, pentru că neștiința lor a cauzat nenorocire fără măsură, și pentru că sperăm să prevenim prin foia această multe pagube. Fiecare, să citească cu băgare de seamă, să-și însemneze conținutul, să-și păstreze această foaie sau s'o deie mai departe altora, care încă n'au cetit-o. Dacă cetitorul nu va ști că e bolnav, să vină la Ambulatoriu policlinic unde va fi vizitat, fără bani.

2. Boalele venerice sunt împrăștiute în toate părțile populației, mai ales s'au lătit din cauza războiului, peste unele regiuni ale patriei noastre.

Boalele venerice sunt: blenoragia, șancărul moale și sifilisul. Blenoragia (sculamentul, triper) bărbatului începe la câteva zile după atingere cu o femeie bolnavă prin scurgere din membru, însoțită de o ardere și mâncărime dureroasă la urinat. Simptomele acestea pot lipsi câte odată.

La femei se arată puține zile după atingere o scurgere purioasă din organele genitale, care e câte odată foarte mică și e trecută ușor cu vederea, sau e ținută de o scurgere albă nepericuloasă.

Sculamentul nu e de loc o boală nepericuloasă cum e socotit de mai mulți oameni, ci, din contră, el poate intra atât la bărbați cât și la femei în organele interne și produce unele boale grozave, cari amenință și viața. Multe boale de inimă, rărunchi și așa numite boale femeiești sunt urmările unei infecțiuni cu blenoragia, în special căsătorii fără copii este o urmare a acestei boale. Ajunge veninul boalei în ochii, de exemplu la copil când se naște, atunci se face o aprindere la ochi, în urma căreia orbește copilul, chiar și adulții.

Fiecare, observând o scurgere suspectă la organele genitale, să se adreseze imediat medicului sau să vină la Ambulatoriu policlinic; de multe ori succede a înăbuși boala în primul stadiu prin tratamente potrivite. In ori și ce caz va garanta un tratament potrivit și obiectiv, un decurs blând și vindecare deplină. Numai așa putem ajunge la scopul dorit, evitându-se ori ce altă infecție. Numai medicul e în stare — după o cercetare precuță — să constate că boala este vindecată pe deplin. Cine are o atingere sexuală înainte de ce-i permite medicul, păcătuiește greu contra concetățenilor săi, și poate fi pedepsit după lege.

Șancărul moale începe în ziua a 3 sau 4 după infecțiune, cu o rană cu margini neregulate la organele genitale; câte odată se nasc mai multe umflături dureroase în partea de jos a pântecului. In unele cazuri e greu a deosebi umflăturile acestea de cele sifilitice, cu cari să întovărășesc bucoasă. Umflăturile aceste sunt foarte dureroase, se sparg, și bolnavul din cauza durerilor nu poate umbla.

Sifilisul începe cu o jupuire a pielii pe locul unde a intrat veninul în trup, sau cu un nod, sau o umflătură, de obicei în săptămâna 2 sau 3 după infecțiune, câte o dată și mai târziu, și produce apoi șcărănțel pe piele, dureri de gât etc. Trecând simptomele aceste, se nasc 3 sau 4 ani după aceea, câte odată și mai târziu, diferite boale în diferite organe, cari fiind tratate bine vor putea fi vindecate. In unele cazuri, în special însă dacă va fi neglijată boala vor urma boli grozave (Tabes, Paralyza sau nebunie). — Sifilisul poate infecta mai mulți ani, și poate fi transpus la urmași, chiar atunci când bolnavii nu simt nimic din boala lor.

— Va urma. —

Rugăm pe abonații gazetei noastre să ne trimită în grabă abonamentul. Aceasta pentru a încheia socotelile, după împlinirea unui an dela reparațiia gazetei.

ANUNȚ

Vând lemne de foc — de faș și stejlar: Blane cl. I; lemne de stejlar pentru lucru, șoși (stâlpi) de pâlâng doage pentru butoaie de diferite mărimi, cu prețuri foarte convenabile. Doritorii de a cumpăra să se adreseze subsemnatului.

Bucerdea-Vinoasă, la 26 Mai (Poșta Ighiu) Ștefan Muncuș proprietar.

Se caută un morar la moara de benzină, cu 2 pietre în Ghirbon. A se adresa la proprietarul morii: Gh. German în Ghirbon.

Văpșește-ți locuința numai la M. SCHÄCHTER Str. Roșiorilor 6. Modele românești cele mai frumoase, gobelin și mătase. Văpșesc locuințe, biserici, uși, ferestre și mobile, cu prețurile cele mai reduse.

Avis! Renunțat profesor (dip. lomat) de dans al Alba-Iuliei: Adam Chiș a început din nou „Școala de dans“ în sala „Europa“ unde se pot învăța dansurile cele mai nouă ale sezonului. Cursuri separate pentru Shimmi și Yeaz. Cine voește să învețe a dansa elegant să se înscrie la această școală renumită.

Cinema Urania Sâmbătă 8 Iulie seara la ora 9 se va deschide Cinema de vară cu programul MATHIAS SANDOR Istoria unui erou al libertății. Prin Italia, Franța și Africa în 4 seri (20 acte). In rolul principal: Romu ald Joubé (Primactorul din „Jaccuse“). Seria I Sâmbătă și Duminică 8—9 Iulie. Seria II Marți 11 Iulie. Seria III Joi 13 Iulie. Seria IV Sâmbătă 15 Iulie. Duminică și în zi de sărbătoare 3, în celelalte zile 2 repr

Societatea Generală Transilvăneană De Comerț Pe Acții Alba-Iulia fostă NANDOR FUCHS. Numai în mare pentru comercianți. — Mare magazin stabil de textile, coloniale și mărunțisuri. — Cu prețurile cele mai scăzute. — Serviciul cel mai solid.

Un ziar cinstit românesc este o comoară pentru casa fiecărui Român. Abonați dar Alba-Iulia

Instiințare. Am onoare a aduce la cunoștință On. public, că mi-am mutat cusătoria, din str. Simion Bărnuțiu Nr. 13 în str. Nicu Filipescu Nr. 14 (casa Rozor). Cu stimă Mici Müller.

O casă de vânzare în Str. București No. 28 cu 5 odăi și bucătărie mobilată cu mobilă nouă, grajd pentru vite, două cotețe pentru porci, 1 coteț pentru păsări, cameră de lemne, grădină mare sămănată, două curți una pentru flori și una pentru pasări fântână etc. Casa și toate celelalte acoperite cu țiglă nouă. — In coridor, încunjurat de viță de vie altoi.

VINEA soc. pe acții pentru comerțul de Vinuri și derivatele lor. Capital deplin vărsat 5 milioane. Cumpără și vinde vinuri în cantități cât de mari.

„SEBEȘANA“ bancă populară în Sebeșul săsesc are de vânzare în Vințul de jos și în Sebeșul săsesc câte o casă wertheimiana precum și mobile potrivite pentru bănci și cancelarii. — Amatori se vor adresa direct la „SEBEȘANA“.

„IZVORUL“ institut de credit și economii S. P. A. ALBA-IULIA Face toate operațiunile de bancă. Primește depuneri spre fructificare în condițiunile cele mai favorabile. — Secție americană. — Secție de mărfuri.

Fabrica de spirt A LUI ADOLFE JONAS Marfă bună și serviciu prompt. Cea mai veche fabrică de spirt din jur.

Banca Centrală PENTRU INDUSTRIE ȘI COMERȚ, SUCURSALA ALBA-IULIA SEDIUL: CLUJ CAPITAL deplin vărsat Lei 50.000.000 — REZERVE Cca Lei 20.000.000 — ADRESĂ TELEGRAFICĂ CENTRALA Telefon No. 68 Tot felul de operațiuni de bancă și comerciale.

Fabrică de țiglă și cărămidă TAMBO Biroul: Str. Plevnei No. 1. CASELE DR. MĂRZA. Telefon 72.